

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 419/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. decembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., namietajúcu porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 195/2006 z 10. augusta 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. novembra 2006 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 195/2006 z 10. augusta 2006.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ v konaní vedenom pred Okresným súdom Bardejov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 C 301/04 požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd uznesením č. k. 3 C 301/2004-9 z 21. apríla 2005 sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Proti tomuto uzneseniu sa sťažovateľ odvolal. O odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 2 Co 225/2005 z 11. januára 2006 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd napadnutým uznesením porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, a preto navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej vydal tento nález:

„1.) Vyslovuje, že základné a ľudské právo I. K. K. podľa ods. 1), čl. 46 Ústavy SR a ods. 1), čl. 6 Dohovoru nezákonným konaním a postupom Najvyššieho súdu SR v dovolacom konaní u kauzy vedenej na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 3 C 301/04 a u neho pod sp. zn. 1 Cdo 195/06 porušené bolo.

2.) Zrušuje konečné uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 195/06, zo dňa 10. VIII. 06 a

3.) Prikazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vo veci nanovo konať a zákonne i spravodlivo rozhodnúť.

4.) Priznáva I. K. K. spravodlivé finančné zadosťučinenie v minimálnej výške 150 tis. Sk (slovom stopäťdesiatšesťtisícokorún-slovenských), ktoré je mu povinný Najvyšší súd SR uhradiť do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.

5.) Ukladá Najvyššiemu súdu SR uhradiť vzniklé trovy tohto konania na označený účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z textu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00 *mutatis mutandis*, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00 mutatis mutandis, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Sťažovateľ svojou sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 195/2006 z 10. augusta 2006, ktorým odmietol jeho dovolanie.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa [§ 236 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)]. Z uvedeného a z textu ďalších ustanovení OSP vyplýva, že dovolanie nie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (§ 237 - § 239). Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (I. ÚS 24/00).

Za daných okolností bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska ospravedlňiteľné a akceptovateľné.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou,

porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Za týmto účelom ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ako aj predmetný súdny spis a zistil, že najvyšší súd sa v odôvodnení uznesenia sp. zn. I Cdo 195/2006 z 10. augusta 2006 podrobne zaoberal otázkou prípustnosti dovolania sťažovateľa a tým, či nie je napadnuté uznesenie krajského súdu postihnuté niektorou z väd vymedzených v § 237 OSP.

V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol:

„Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O. s. p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a vo svojom uznesení nevyslovil, že je proti nemu dovolanie prípustné. V danej veci nejde ani o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a ani o jeho uznanie (neuznanie) alebo vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237

O. s. p. (§ 242 ods. 1 O. s. p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou (bez ohľadu na to, že ich dovolateľ nezdôvodnil), či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným). Vady konania uvedené v tomto zákonom ustanovení však neboli dovolacím súdom zistené.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1, 2 O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté vadami uvedenými v ustanovení v § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať napadnutým uznesením z hľadiska jeho vecnej správnosti.“

Na tomto základe ústavný súd konštatoval, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je riadne odôvodnené, nie je arbitrárne, a teda je z ústavného hľadiska plne akceptovateľné, sťažnosť sťažovateľa nesignalizuje možnosť vyslovenia porušenia jeho základných práv, a preto sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. decembra 2006